

Vetlanda kommun

Rektorn vid Bäckseda skola

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Bäckseda skola
i Vetlanda kommun

Tillsyn i Bäckseda skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Vetlanda kommun under hösten 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Bäckseda skola besöktes av Skolinspektionen mellan den 5 september 2013 och den 18 september 2013.

Fakta om skolan

Bäckseda skola ligger tre kilometer från Vetlanda centrum. De äldsta delarna byggdes på 1950 talet. Större delen av skolan är dock byggd och tillbyggd från 1980-talet och framåt. Lokalerna är väl tilltagna och det finns stora aktivitetsytor anpassade för olika åldrar runt skolan. Skolans upptagningsområde omfattar Bäckseda tätort och dess närområden. Utbildningen på skolan omfattar verksamhet från förskoleklass till och med årskurs 6. Vid besöket fanns 262 elever i grundskolan och 36 elever i förskoleklassen.

Skolan har bytt rektor två gånger på ett år och nuvarande rektor hade vid inspektionstillfället varit i tjänst en och en halv månad.

Skolan redovisar kunskapsresultat i svenska, svenska som andraspråk och matematik i årskurs 3 sedan 2009 och från 2012 även i naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen. För årskurs 5 och för årskurs 6 sedan 2012 redovisas resultat i samtliga ämnen.

I årskurs 3 var andelen elever som nådde målen 97 procent i svenska år 2012 vilket var en förbättring i förhållande till 2009 och 2010. Matematiken visar en uppåtgående trend och 2012 redovisar skolan att 93 procent av eleverna nådde målen.

Resultaten i engelska för årskurs 5/6 visar en nedåtgående trend från 2008 där 94 procent av eleverna nådde målen i årskurs 5 och 71 procent nådde målen 2011. När betyg sattes 2012 förbättrades resultatet till att 92 procent av eleverna nådde minst betyget E. I matematik nådde ungefär 90 procent av eleverna målen i årskurs 5 mellan 2008 och 2010. År 2011 föll resultaten till 76 procent men 2012 nådde 89 procent av eleverna minst betyget E i årskurs 6. I svenska varierar resultaten mellan en måluppfyllelse på 85 procent och 94 procent 2011. När betyg sattes 2012 nådde samtliga elever minst betyget E.

I svenska som andraspråk varierar resultaten stort och 2012 nådde endast 17 procent av eleverna målen i årskurs 3 och ingen elev nådde minst betyget E i årskurs 6.

Helhetsbedömning

Vid Skolverkets regelbundna tillsyn 2007 av Bäckseda skola med beslut 2007 (dnr 2007:1688) framkom att skolan inte gör någon systematisk uppföljning av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen och att elever i behov av studiehundledning på modersmålet inte får detta behov tillgodosett. Den sistnämnda bristen kvarstår.

Den nu genomförda tillsynen konstaterar att Bäckseda skola i flera avseenden bedriver en verksamhet som uppfyller de nationella målen. Intervjuade elever ger uttryck för en hög trivsel och de enkäter som görs i samband med tillsynen bekräftar den bilden.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver hitta metoder för att stimulera elever som lätt når kunskapskraven så att de får tydliga utmaningar och utvecklas så långt som möjligt. För de elever som är i behov av särskilt stöd är det nödvändigt att skolan måste arbeta vidare med utformningen av åtgärdsprogrammen så att dessa blir ett verksamt redskap för skolan i syfte att ge eleverna det särskilda stöd de har rätt till. Planen mot kränkande behandling måste förbättras och bli mer konkret.

I elevintervjuer framkommer att det finns ett samarbete på skolan med den kommunala musikskolan. Skolinspektionen vill betona vikten av att samarbetet med musikskolan sker på ett sådant sätt att eleverna får den garanterade undervisningstiden i samtliga ämnen.

Skolinspektionen kan konstatera att Bäckseda skola sammanställer elevernas kunskapsresultat på individnivå, klassnivå och skolnivå och dessa resultat kan bli grunden för ett systematiskt kvalitetsarbete som ännu inte funnit sina former. Därför måste den nytillträdde rektorn se till att ett systematiskt kvalitetsarbete kommer igång, ett arbete som måste dokumenteras.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Vetlanda kommun att vidta nedanstående åtgärd/åtgärder för att avhjälpa påtalade brist/brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 20 januari 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Vetlanda kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Se till att de elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ges ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Motivering

Enligt författningarna ska undervisningen ge elever, som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås, ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Av intervjuer med lärare och elever framkommer att det finns en stor variation i hur undervisningen anpassas för de elever som lätt når kunskapskraven. En anledning till detta uppges vara att det finns ett relativt stort antal elever på skolan med särskilda behov som tar en stor del av lärarnas tid i anspråk. De elever som lätt når kunskapskraven får ofta fler uppgifter av samma slag som inte stimulerar och utmanar till att nå så långt som möjligt. Ett exempel som kommer fram i elevintervjun är att man särskilt inom ämnet matematik är bunden av fastställda planeringar som medför att när man räknat färdigt sitt beting får sitta och vänta in sina kamrater eftersom det uppges inte vara tillåtet att räkna vidare i boken.

Undervisningen vid Bäckseda skola behöver anpassas så att den ger ledning och stimulans för de elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Författning

1 kap. 4 § andra stycket, 3 kap. 3 § första meningen skollagen, Lgr 11 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer

3 kap. 3 § andra meningen skollagen

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Vetlanda kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Se till att eleverna har ett reellt inflytande undervisningens innehåll.

Motivering

Enligt författningarna ska rektorn ansvara för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas genom att se till att eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och hålls informerade i frågor som rör dem.

I samtal med elever framkommer att det finns en variation mellan skolans lärare i vilken utsträckning eleverna ges möjlighet till inflytande. Eleverna kan ge exempel på ämnen där de ges ett reellt inflytande på arbetssätt och arbetsformer. Däremot uppger de att innehållet är svårt att påverka. Flera lärare ger uttryck för att de tycker att elevinflytande är ett svårt område att arbeta med och att det har blivit svårare i och med att Lgr 11 infördes. Man menar att det numera finns exakta krav på vad som ska behandlas i varje ämne och att de därför inte upplever sig ha utrymme för att ge eleverna inflytande och träna dem i att utöva medbestämmande. Rektorn bekräftar till del lärarnas utsaga, och uppger att man inom arbetslagen identifierat inflytande som ett utvecklingsområde.

Mot bakgrund av ovanstående ska rektor se till att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas genom att se till att eleverna har ett reellt inflytande över undervisningens innehåll.

Författning

4 kap. 9 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Trygghet och studiero**Bedömning**

Vetlanda kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att det för varje skolenhet/verksamhet finns en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolinspektionen har tagit del av skolans likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling som är aktuell för läsåret 2012/2013. Av intervjun med f.d. rektorn framkommer att den nuvarande planen mot kränkande behandling ska utgå från en kartläggning. Det enda resultatet av kartläggningen som framgår angående trakasserier och kränkningar är att det förekommer kränkande språk i olika situationer. Det framgår dock inte vilka konkreta åtgärder som är planerade för innevarande år. Det saknas även en värdering av föregående års åtgärder där det framkommer vad utfallet blev av dessa åtgärder. En sådan värdering kan utgöra en viktig del i fortsatt kartläggning av verksamheten och utgöra stöd vid val av nya åtgärder för att öka elevernas trygghet och studiero.

Mot denna bakgrund måste huvudmannen se till det finns en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Vetlanda kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att skolan ger studiehundledning på modersmålet till elever som har behov av det.
- Se till att åtgärdsprogram anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Enligt skollagen ska skolan ge studiehundledning på modersmålet till elever som har behov av det. Rektor ska fatta beslut om åtgärdsprogram ska upprättas. Åtgärdsprogrammen ska ange vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Vid tillsynen framkommer att studiehundledning på modersmålet huvudsakligen erbjuds i arabiska. Det finns dock elever med behov av denna stödsats i andra språk, och detta kan inte fullt ut tillgodoses enligt uppgift från både lärare och rektor.

De åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av är av varierande kvalitet. Inskickade åtgärdsprogram och intervjuer med lärare och f.d. rektor visar att åtgärdsprogrammen behöver utvecklas för att de ska följa skollagens krav. Åtgärdsprogrammen beskriver inte tydligt vilka elevens behov är.

Vid intervjun med f.d. rektorn framkommer också att det finns exempel på åtgärdsprogram som inte följts upp på ett år och att rutinerna kring åtgärdsprogram ännu inte är helt inarbetade vilket medför att alla åtgärdsprogram inte alltid följts upp på det sätt som framgår av författningarna.

Mot bakgrund av ovanstående måste huvudmannen se till att alla elever i behov av studiehandledning på modersmålet får detta och att åtgärdsprogrammen förbättras så att de uppfyller skollagens krav samt att åtgärdsprogrammen följs upp regelbundet.

Författning

5 kap. 4 § skolförordningen

3 kap. 9 § skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Vetlanda kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Se till att det i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Motivering

Enligt skollagen ska det i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna framgå vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Bäckседа skola använder ett digitalt verktyg för att upprätta elevernas skriftliga individuella utvecklingsplaner med omdömen. De utvecklingsplaner Skolinspektionen tagit del av är av varierande kvalitet. Den framåtsyftande delen där de insatser som behövs, för att eleven ska nå kunskapskraven eller kunna nå så långt som möjligt, saknas eller är inte konkret beskrivna.

Mot bakgrund av detta ska rektor säkerställa att det i de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt

Författning

10 kap. 13 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Vetlanda kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Motivering

Skollagen anger att rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Arbetet ska också dokumenteras.

För att kunna göra en systematisk planering, uppföljning och utveckling av utbildningen krävs att rektor och lärare har en överblick över måluppfyllelsen i alla ämnen. Vid besöket på Bäckseda skola framkommer, genom intervjuer med den nytilträdde rektorn, den avgående rektorn och lärare, att det systematiska kvalitetsarbetet ännu inte följer författningens krav. Skolan har upprättade rutiner för att samla in kunskapsresultat, men brister i sitt arbete med att analysera dessa, och med resultaten som grund besluta om åtgärder som syftar till att förbättra måluppfyllelsen och vidareutveckla verksamheten. Enligt uppgift från intervjuade lärare sker det regelbundna utvärderingar i arbetslagen, men de upplever att dessa inte systematiseras till någon helhet.

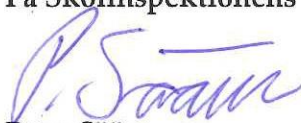
Mot bakgrund av ovanstående måste rektorn se till att ett systematiskt kvalitetsarbete som uppfyller lagstiftningens krav kommer igång.

Författning

4 kap. 4 § första stycket skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Maria Nyman.

På Skolinspektionens vägnar

Peter Sääw

Utredare

Tommy Månsson

Undervisningsråd/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.